

MYCOLOGISCHE WAARNEMINGEN IN 1959 IN HET NATUURRESERVAAT„G O U D B E R G V E N”

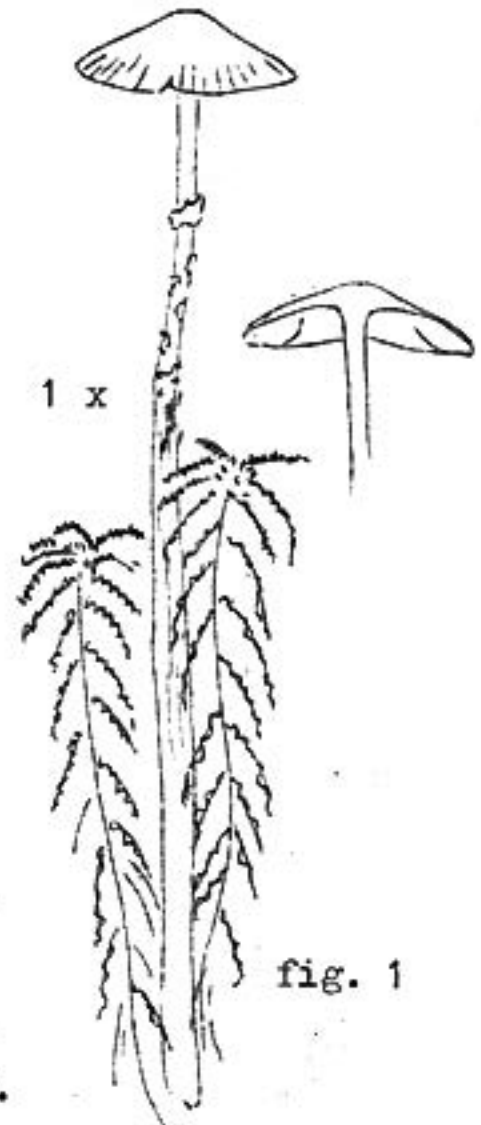
Ondanks de buitengewoon droge zomer van 1959 was de waterstand in het „Goudbergven” (gem. Ginneken) ook einde september 1959 nog behoorlijk. Dit was een gevolg van het afdammen van de afwateringssloot. In het voorjaar en het begin van de zomer was de waterstand daardoor veel hoger dan andere jaren. Het sphagnum kon zich daardoor zeer goed ontwikkelen en had van de droogte niet te lijden. Ook was het ven daardoor zeer moeilijk toegankelijk en bleef een massaal bezoek van het sphagnum en het verlande gedeelte van het ven in de vacantiетijd achterwege.

Door het mooie voorjaar ontwikkelden zich in 1959 enkele sphagnumfungi al zeer vroeg, de meest algemene soort, Lyophyllum palustre, was reeds begin mei te vinden, evenals de minder algemene soorten Galerina paludosa (fig. 1) en Omphalia sphagnicola. (fig. 2) Eind mei werden vooral van laatstgenoemde soort vele ex. in het sphagnum gevonden. Dit kleine trechterzwammetje is bijzonder variabel, soms vindt men bijna zwarte ex., dan weer licht beige. Maar bij microscopisch onderzoek blijkt alles Omphalia sphagnicola te zijn.

Van de soorten van het geslacht Galerina, die in het sphagnum groeien, waren eind mei vooral veel ex. van Galerina paludosa te vinden, evenals enkele stuks Galerina tibiicystis en Galerina sphagnorum. In de daarop volgende zeer droge zomermaanden is van deze soorten, die in groot aantal aanwezig kunnen zijn, bijna niets meer waargenomen; de schrale oostenwinden kunnen ze blijkbaar slecht verdragen.

Van de algemene Lyophyllum palustre zijn in de loop van augustus en september nog vele ex. gevonden, vooral aan de zuidwestrand van het ven, waar veel schaduw is.

Op deze plaats ontwikkelde zich ook bijzonder fraai een soort zwavelkopje, nl. Hypholoma elongatum. Deze soort, die behalve in het sphagnum, ook wel op zure en vochtige grond te vinden is, heeft meestal een hoed van ong. 2 cm. Deze zomer vonden we echter zeer

Galerina paludosa

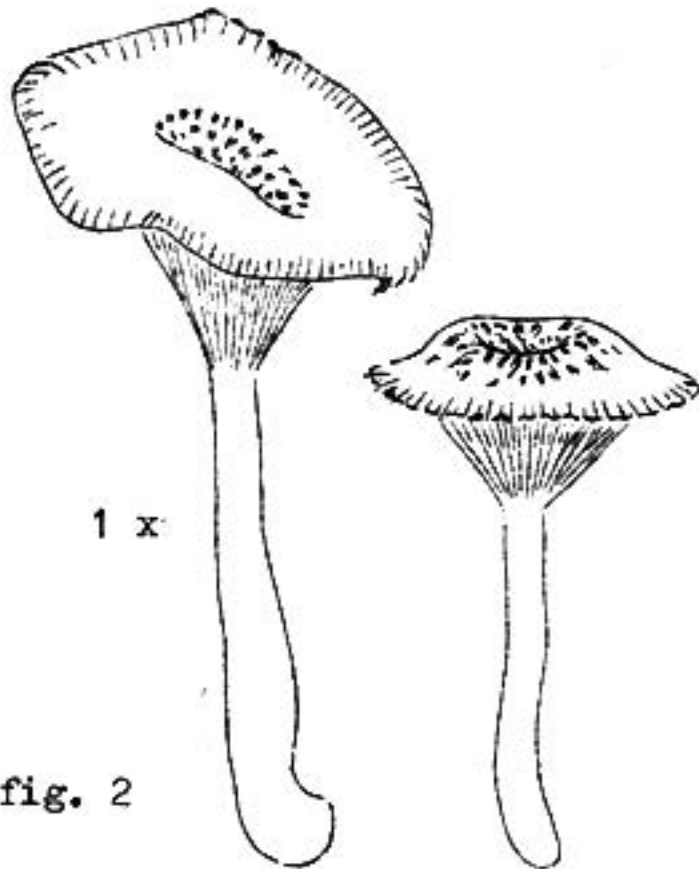

fig. 2

Omphalia sphagnicola

langs de Belgische grens.

Vanaf einde mei waren daar elzenzwammetjes te vinden (geslacht Alnicola). In het begin van de zomer vooral de soort Alnicola phaea, later in het seizoen meer Alnicola escharoides.

Geregeld werden deze zomer daar ook ex. gevonden van het kleine witte melkzwammetje, Lactarius aspideus. Deze soort, met zijn violet verkleurende melk, was tot heden, voorzover ons bekend, nog slechts op één plaats in ons land gevonden, nl. in de Krochten bij Zundert. Dit jaar konden wij er een flink aantal van verzamelen voor het Rijks-herbarium.

Van het geslacht Inocybe (Vezelkop) vonden we enkele malen de soort I. umboninota (fig. 3) (syn. I. acuta). Ook in de Krochten hadden we deze soort reeds meermalen gevonden. Vrij talrijk vonden we er ook een vorm van de bekende Schubbigge vezelkop of Zandpad-vezelkop (Inocybe lacera), die in de regel te vinden is onder dennen, op zandwegen enz. De vorm, die we onder de Elzen vinden lijkt hier uiterlijk niet veel op, is veel kleiner, heeft een spitse umbo en is minder schubbig op de hoed. Microscopisch is er echter geen verschil. Door de Deense mycoloog J. Lange is deze vorm I. lacera forma gracilis genoemd.

Talrijk werden hier ook gevonden een rose-sporige plaatszwam, die

grote ex. met overvloedig velum aan de hoedrand en sommige met een ringetje aan de steel. Zo op het oog leken ze niets op de „normale” Hypholoma elongatum. Maar bij microscopisch onderzoek was geen enkel verschil te vinden. Een groot aantal van deze grote ex. zijn verzameld door Dr. R.A. Maas Geesteranus en bevinden zich in het Rijksherbarium te Leiden.

Van Hypholoma udum, een soort die zowel in het sphagnum als op turf voorkomt, werden op 27 september vele bijzonder mooie ex. verzameld.

Mycologisch bijzonder belangrijk bleken de elzenbosjes te zijn, die ook bij het reservaat horen. Zij zijn gelegen vlak

door Dr. R.A. Maas Geesteranus voorlopig werd gedetermineerd als Rhodophyllus caccabus Kühn. Deze soort, die we in de voorafgaande jaren ook reeds dikwijls bij Zundert hadden gevonden, is zeer lastig te determineren.

Een kleine Gordijnzwam, die ook enkele malen werd aangetroffen is Cortinarius pulchellus Lange. De kleur is precies dezelfde als die van de bekende Rode koolzwam of Amethystzwam (Laccaria laccata).

We hopen in 1960 het mycologisch onderzoek te kunnen voortzetten. We achten het van groot belang, dat aan de elzenbosjes geen veranderingen worden aangebracht, zodat we over een reeks van jaren de ontwikkeling van de mycoflora van dit fraaie stukje Elzenbroek kunnen volgen.

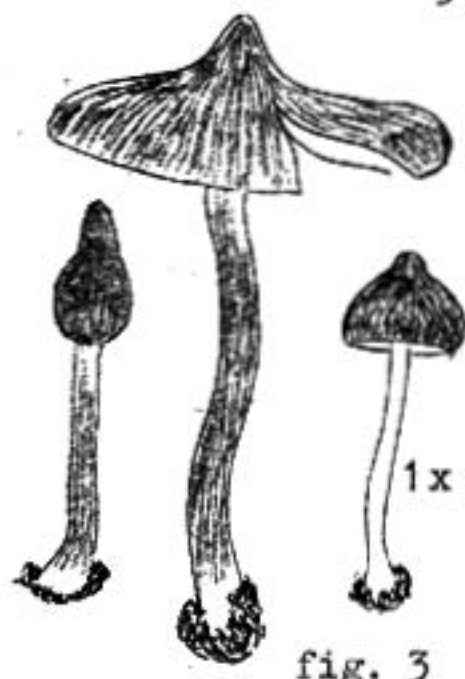

fig. 3

Inocybe umboninata

Agaricales in 1959 waargenomen in het Goudbergven:

- Alnicola escharoides (Fr.) Romagn. sensu Lange. 15 VIII talrijk; 6 X veel. Elzenbroek.
- Alnicola phaea Kühn. & R. Maire. 1 VII; 19 VII zeer veel. Elzenbroek.
- Cantharellus cibarius Fr. 15 VIII enkele ex.
- Cortinarius cinnamomeus (L. ex Fr.) Fr. 6 X verscheidene ex. in Elzenbroek.
- Cortinarius pulchellus Lange. 27 IX verscheidene; 6 X 1 ex. Elzenbroek.
- Galerina paludosa (Fr.) Kühn. 10 V; 31 V veel; 28 VII enkele in het sphagnum.
- Galerina sphagnorum (Pers. ex Fr.) Kühn. 31 V in het sphagnum.
- Galerina tibiicystis (Atk.) Kühn. 31 V; 15 VII 1 ex. in het sphagnum.
- Hebeloma mesophaeum (Pers. ex Fr.) Quéf. 1 IX 10 ex. in Elzenbroek.
- Hebeloma sacchariolens Quéf. 1 IX 1 ex. in Elzenbroek.
- Hypholoma elongatum (Pers. ex Fr.) Ricken. 15 VIII veel; 18 VIII; 30 VIII; 27 IX veel; 6 X en 17 X idem. Vooral langs z.w. rand van het ven.
- Hypholoma udum (Pers. ex Fr.) Quéf. 15 VIII; 27 IX veel; 6 X; 17 X. Zowel in het sphagnum als langs de rand van het ven, tussen heide en dopheide.
- Inocybe acuta Boud (= umboninata Peck). 28 VII 1 ex.; 15 VIII vele. Elzenbroek.